

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 2. 5. 2013
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **České divadlo v 1. polovině 20. století**
Popis využití: ověření znalostí, práce s textem, porozumění textu, vyhledávání informací
Čas: 15 minut

VÝCHOZÍ TEXT k úkolům 1 – 3

Divadlo 1. poloviny 20. století se rozvíjí v různých liniích.

- Mezi tradičními „kamennými“ divadly zaujímají přední místo zejména dvě pražské scény: Národní divadlo a Městské divadlo na Vinohradech. Jejich činnost výrazně ovlivňují režisérské osobnosti Jaroslav Kvapil a Karel Hugo Hilar.
- Pro počátek 20. století u nás je typické také množství zábavních scén, které jsou zaměřeny na lidové publikum. Oblibě se těší varieté, šantány, kabarety. Proslulým kabaretem se stává Červená sedma.
- Ve 20. a 30. letech vznikají jako protějšek oficiálních „kamenných“ divadel divadla avantgardní. Zdrojem jejich inspirace jsou zejména lidové zábavy, kabarety, cirkus a filmy (např. grotesky Chaplinovy), vliv poetismu. Divadlo usiluje zbavit se „oficiálního rázu“ a snaží se přimět diváka ke spolupráci. Má dvě základní formy: divadlo autorské (zpracovává vlastní hry – např. Osvobozené divadlo) a divadlo režijní (nově zpracovává klasická témata – např. D 34).

1. Na základě výchozího textu rozhodněte o platnosti výroku.

a) České divadlo daného období se nerozvíjí jen v jednom proudu.	ANO – NE
b) Městské divadlo na Vinohradech je významnou tradiční scénou.	ANO – NE
c) Na počátku 20. století ztrácejí svou oblibu kabarety.	ANO – NE
d) Kamenná divadla se zaměřují zejména na lidové publikum.	ANO – NE
e) Divadla avantgardní navazují na činnost tradičních divadel.	ANO – NE

2. Které slovo není synonymem ke slovu *avantgardní*?

a) průkopnický	c) tradiční
b) novátorský	d) pokrokový

3. Které slovo není synonymem ke slovu *tradiční*?

a) konzervativní	c) obvyklý
b) moderní	d) klasický

VÝCHOZÍ TEXT k úlohám 4 – 6

Kabaret (francouzsky *cabaret* – hospoda) je malá scéna se zábavným, humoristickým, hudebním nebo tanečním programem. Obsahuje šansony, skeče. Program se skládá z jednotlivých hudebních, pěveckých, tanečních nebo scénických výstupů. Programem provází konferenciér. Kabaretní písně bývají také označovány termínem kabaretní kuplety. Lehčí kabaret s převažujícím hudebním programem pak také bývá označován slovem šantán (z francouzského *café chantant* – kavárna se zpěvem).

4. Kterým slovem lze vhodně nahradit výraz *konferenciér*?

- a) zpravodaj
- b) moderátor
- c) herec
- d) zpěvák

5. Najděte v textu výraz označující scénku, resp. krátký divadelní výstup humorného či satirického obsahu.

.....

6. Najděte v textu dva výrazy označující kabaretní písně.

.....

7. Zjistěte, kdo je zakladatelem známého českého kabaretu Červená sedma.

.....

8. V Červené sedmě působila i řada významných osobností. Na základě indicií doplňte jejich jména.

- a) známý bohém, autor čtyřdílného humoristického románu, jehož hlavní postava má iniciály J. Š.:
- b) současník Čapka a Poláčka, redaktor Lidových novin, autor známého románu z cirkusového prostředí:
- c) „Král komiků“, známý také jako úspěšný filmový komediální herec (Ducháček to zařídí, To neznáte Hadimršku, U pokladny stál, aj.):

9. K názvům divadelních her doplňte jejich autora:

- a) Léto, Měsíc nad Řekou
- b) RUR, Věc Makropulos, Matka
- c) Milenci z Kiosku, Manon Lescaut
- d) Lucerna, trilogie Jan Žižka, Jan Roháč, Jan Hus
- e) Zmoudření Dona Quijota, Posel

Zdroj:

AUTOR NEUVEDEN. Kabaret [online]. [cit. 1.5.2013]. Dostupný na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kabaret>